

Zákon č. 242/2000 Sb.

+

praktická cvičení

Vypracovala Hana Řehořková
studentka VŠE a ČZU

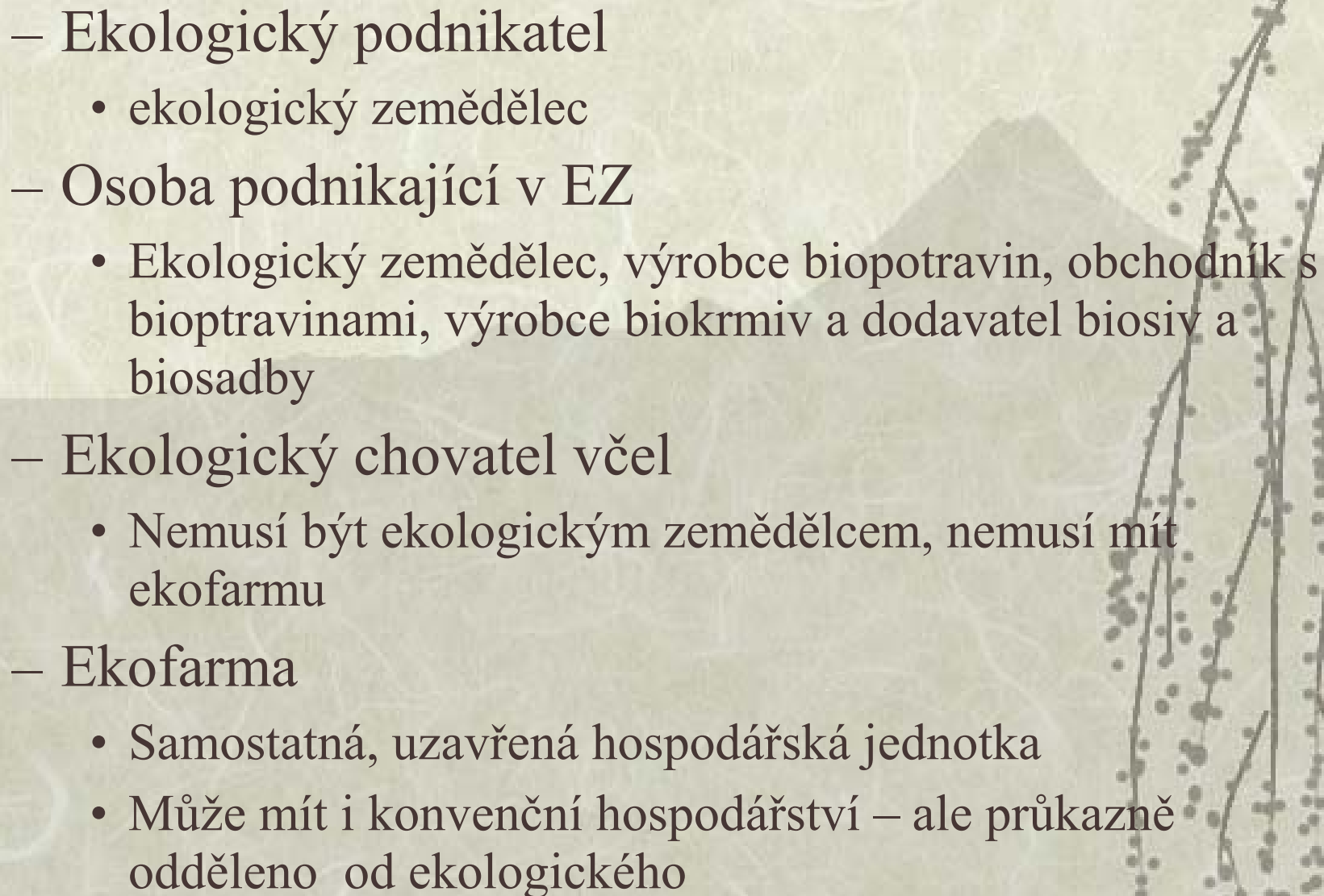
Část první – ekologické zemědělství

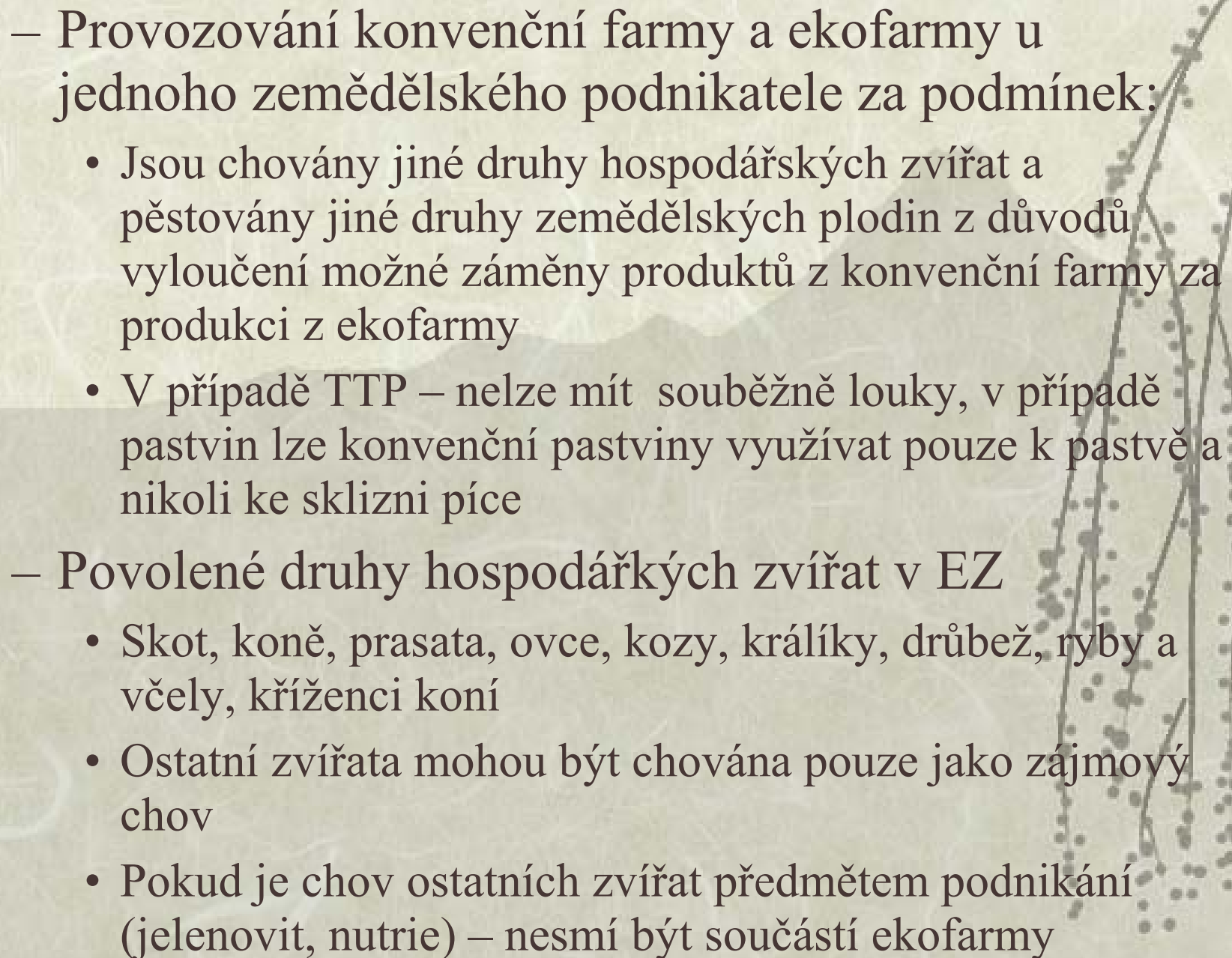
❖ Předmět úpravy

- Zákon upravuje pouze oblasti, které EU ponechává na členských zemích
- Zákon neřeší otázku státní podpory EZ a poskytování dotací EZ

❖ Vymezení pojmů

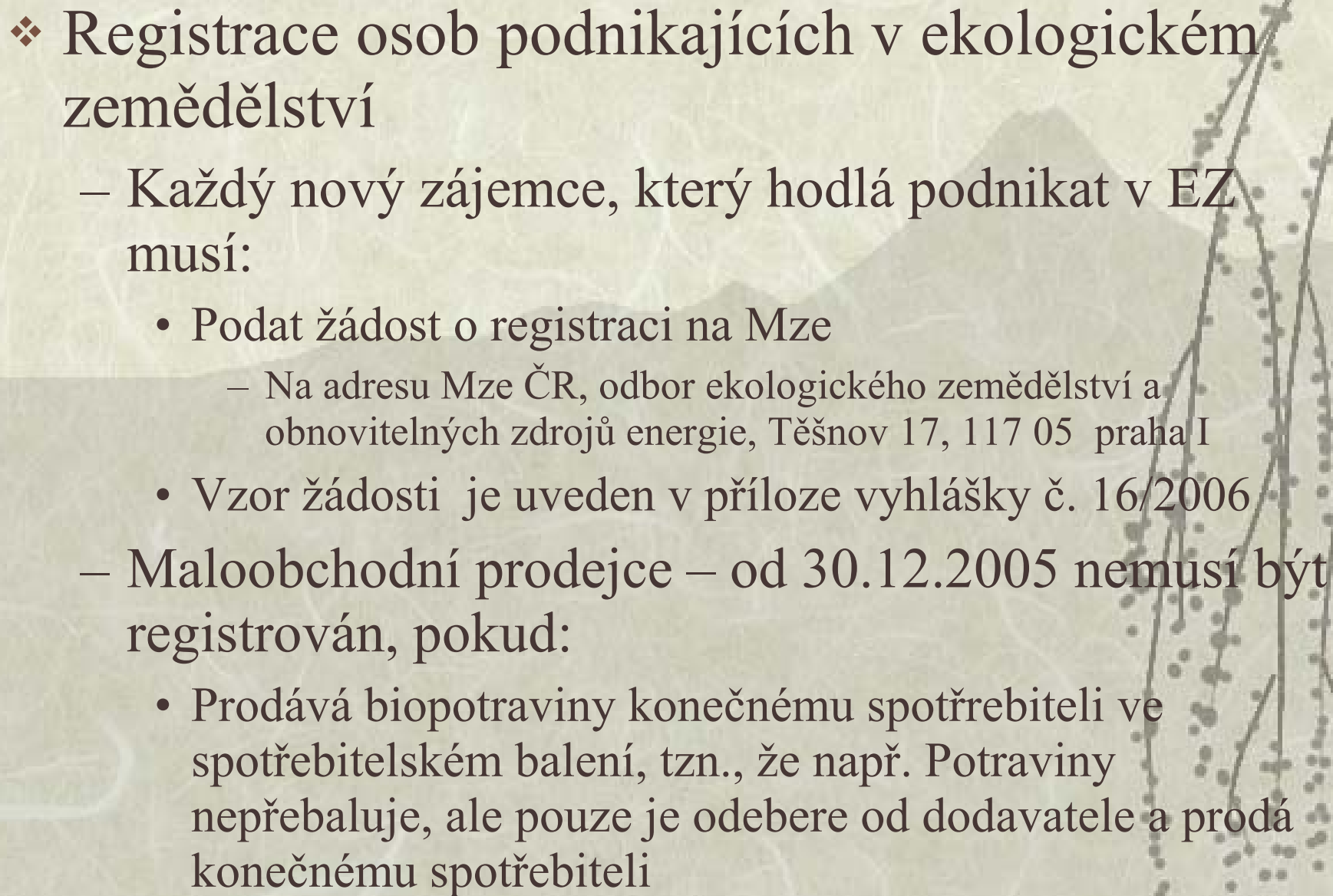
- Bioprodukt – jakákoli surovina rostlinného nebo živočišného původu
- Ostatní bioprodukt - bioosivo, biokrmivo, biosadba

-
- Ekologický podnikatel
    - ekologický zemědělec
  - Osoba podnikající v EZ
    - Ekologický zemědělec, výrobce biopotravin, obchodník s biopotravinami, výrobce biokrmiv a dodavatel biosiv a biosadby
  - Ekologický chovatel včel
    - Nemusí být ekologickým zemědělcem, nemusí mít ekofarmu
  - Ekofarma
    - Samostatná, uzavřená hospodářská jednotka
    - Může mít i konvenční hospodářství – ale průkazně odděleno od ekologického

-
- Provozování konvenční farmy a ekofarmy u jednoho zemědělského podnikatele za podmínek:
    - Jsou chovány jiné druhy hospodářských zvířat a pěstovány jiné druhy zemědělských plodin z důvodů vyloučení možné záměny produktů z konvenční farmy za produkci z ekofarmy
    - V případě TTP – nelze mít souběžně louky, v případě pastvin lze konvenční pastviny využívat pouze k pastvě a nikoli ke sklizni píče
  - Povolené druhy hospodářských zvířat v EZ
    - Skot, koně, prasata, ovce, kozy, králíky, drůbež, ryby a včely, kříženci koní
    - Ostatní zvířata mohou být chována pouze jako zájmový chov
    - Pokud je chov ostatních zvířat předmětem podnikání (jelenovit, nutrie) – nesmí být součástí ekofarmy

❖ Přechodné období

- Období, kdy se uskutečňuje přechod konvenční farmy na ekofarmu
- Začíná dnem, kdy konvenční zemědělec doručí žádost o registraci na Mze
- Trvá 2 roky na orné půdě, TTP, u víceletých píceňin a u chovu ryb
- Trvá 3 roky u sadů, vinic a chmelnic
- Doba přechodného období musí být dodržena
  - U orné půdy před vysetím plodiny
  - U TTP a víceletých píceňin před využitím produkce z tohoto porostu jako krmivo
  - U sadů, vinic a chmelnic před první sklizní

-
- ❖ Registrace osob podnikajících v ekologickém zemědělství
    - Každý nový zájemce, který hodlá podnikat v EZ musí:
      - Podat žádost o registraci na Mze
        - Na adresu Mze ČR, odbor ekologického zemědělství a obnovitelných zdrojů energie, Těšnov 17, 117 05 Praha I
      - Vzor žádosti je uveden v příloze vyhlášky č. 16/2006
    - Maloobchodní prodejce – od 30.12.2005 nemusí být registrován, pokud:
      - Prodává biopotraviny konečnému spotřebiteli ve spotřebitelském balení, tzn., že např. Potraviny nepřebaluje, ale pouze je odebere od dodavatele a prodá konečnému spotřebiteli

– Příloha k žádosti

- Vyjádření kontrolní organizace, že žadatel prošel vstupní kontrolou a plní podmínky zákona i nařízení
  - V praxi to znamená nejdříve zkontaktovat příslušnou kontrolní organizaci, uzavře s ní smlouvu a kontrolní organizace provede vstupní kontrolu a vystaví příslušné potvrzení
- Evidence zemědělské půdy v LPIS

– V případě ekologických zemědělců:

- Mze vystaví:
  - Rozhodnutí o zahájení přechodného období,
  - V případě uplynutí přechodného období rozhodnutí o registraci ekologického zemědělství
  - U ostatních osob podnikajících v EZ – rozhodnutí o registraci pro EZ
- Poplatek za registraci – 1000 Kč v kolcích

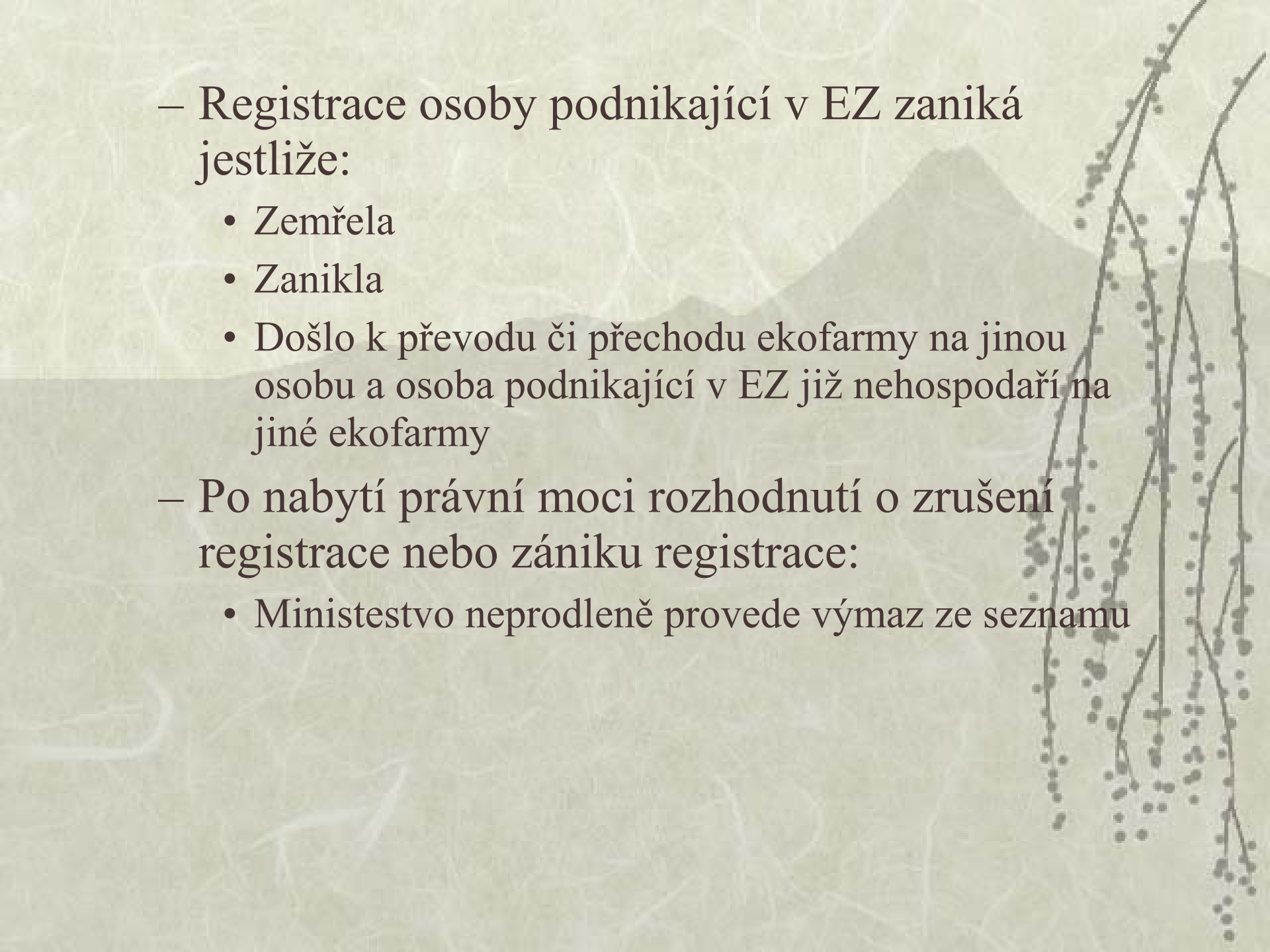
❖ Změny týkající se pozemků na ekofarmě a ekofarmy

- V případě zvýšení nebo snížení výměry pozemků popřípadě zařazení nového druhu zvířat:
  - Nahlásit tuto skutečnost u kontrolní organizace
  - Oznámení nepodléhá správnímu poplatku
- V případě převodu nebo přechodu farmy na jinou osobu:
  - Musí tato nová osoba podat žádost o registraci jako nový žadatel (pokud hodlá pokračovat v ekologickém hospodaření)
  - Žádost podléhá správnímu poplatku 1000 Kč

❖ Zrušení a zánik registrace

– Mze zruší registraci osoby podnikající v EZ jestliže:

- O to písemně sama požádá
- Porušila opakovaně požadavky zákona nebo předpisy EU týkající se EZ
- Ekologický podnikatel nezíská do 36 ti měsíců od registrace alespoň jedno osvědčení na bioprodukt a v průběhu každého dalšího kalendářního roku vždy alespoň jedno osvědčení
- Výrobce biopotravín, výrobce nebo dodavatel biokrmiv, rozmnožovacího materiálu nezíská do 24 měsíců od registrace 1 osvědčení a v průběhu každého dalšího kalendářního roku vždy alespoň jedno osvědčení

-
- Registrace osoby podnikající v EZ zaniká jestliže:
    - Zemřela
    - Zanikla
    - Došlo k převodu či přechodu ekofarmy na jinou osobu a osoba podnikající v EZ již nehospodaří na jiné ekofarmy
  - Po nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení registrace nebo zániku registrace:
    - Ministestvo neprodleně provede výmaz ze seznamu

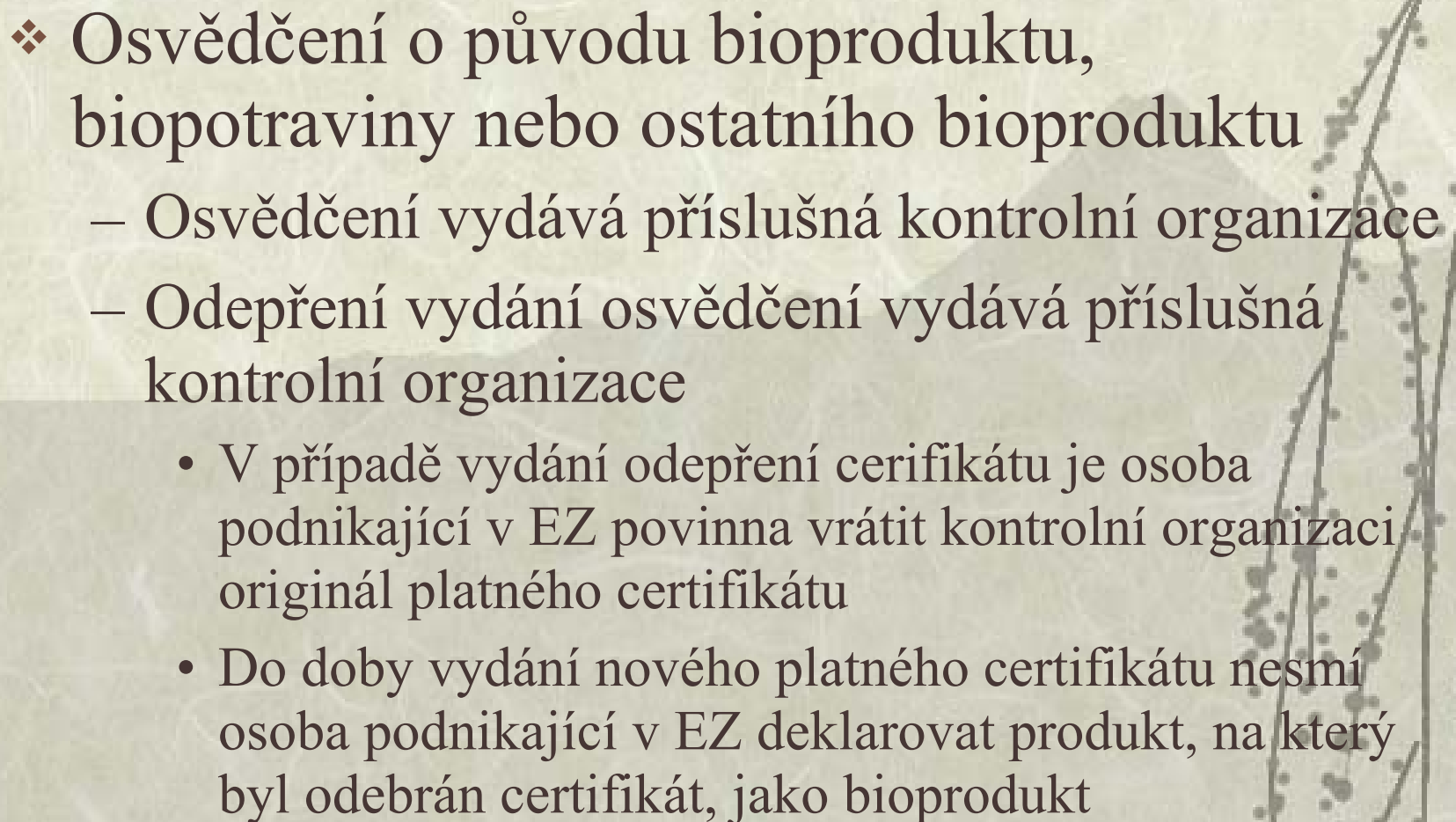
- ❖ Omezení působení škodlivých vlivů na ekologicky obhospodařované pozemky
  - Vyžaduje se aktivní přístup k zamezení přímé kontaminace ekologických pozemků
    - Splachem z konvenčních ploch
    - Kontaminace zakázanými látkami při ošetřování sousedních konvenčních polí
    - Kontaminace pylem GMO plodin z okolních konvenčních pozemků
  - Za dostačující oddělení od konvenčních ploch se považují:
    - Rezímky, meze, polní cesty, silnice, tratě, liniová zeleň, vodoteč, úvrat' osetá TTP apod. (doporučuje se minimální pás 3 m široký)

- V případě výše položeného konvenčního pozemku musí farmář provést opatření k odvedení nebo vsáknutí splachové vody (odvodní stružka, průleh, zasakovací pás TTP)
- Ekologický podnikatel by měl:
  - dbát na podporu biodiversity a ochrany přírody
  - Přispívat k propojování zemědělsky využívané půdy s extenzivními plochami a chráněnými územími

-

❖ Chov hospodářských zvířat

- Ekologický zemědělec musí dodržovat nejenom tento zákon a nařízení o EZ, ale i ostatní obecně platné předpisy:
  - Například týkající se evidence zvířat, krmení, pohody zvířat apod.

-
- ❖ Osvědčení o původu bioproduktu, biopotraviny nebo ostatního bioproduktu
    - Osvědčení vydává příslušná kontrolní organizace
    - Odepření vydání osvědčení vydává příslušná kontrolní organizace
      - V případě vydání odepření certifikátu je osoba podnikající v EZ povinna vrátit kontrolní organizaci originál platného certifikátu
      - Do doby vydání nového platného certifikátu nesmí osoba podnikající v EZ deklarovat produkt, na který byl odebrán certifikát, jako bioprodukt

❖ Označování bioproduktu, biopotraviny nebo ostatního bioproduktu

- Zákon ukládá označovat všechny bioprodukty, biopotraviny, krmiva a osiva
- Produkt se označí na obale
  - Logem BIO v souladu s odstavcem I. (případě jiným vhodným způsobem)
  - Kódem kontrolní organizace -
    - CZ-KEZ-01
    - CZ-ABCERT-02
    - CZ-BIOKONT-03

Kontrolní systém

- ❖ Dozor nad dodržováním tohoto zákona a předpisů EU vykonává ministerstvo
- ❖ Ministerstvo může uzavřít smlouvu s právnickou osobou, na základě níž je pověřená osoba oprávněna:
  - Vydávat osvědčení o původu bioproduktu, biopotraviny nebo ostatního bioproduktu
  - Provádět kontroly a další odborné úkony

- ❖ Každá osoba, podnikající v EZ, musí mít uzavřenou platnou smlouvu s některou kontrolní organizací
- ❖ K 1.1.2009 jsou pověřeny výkontem kontroly a certifikace tyto organizace:
  - KEZ o.p.s., Poděbradova 909, 537 01 Chudim
  - ABCERT AG, Lidická 40, 602 00 Brno
  - BIODKONT CZ, s.r.o., Měříčkova 34, 621 00 Brno

❖ Stížnost proti nevydání osvědčení

- Námitky proti nevydání osvědčení pověřenou osobou může podat kontrolovaná osoba pověřená osobě – ve lhůtě dané tímto zákonem
- O námitkách proti nevydání osvědčení rozhodne do 30 dnů pověřená osoba
- V případě nesouhlasu s vyřízením námitek, může stěžovatel podat stížnost k ministerstvu – ve lhůtě dané tímto zákonem
- O stížnosti rozhodne ministerstvo do 30 dnů s konečnou platností

❖ Správní delikty

- Právnícká nebo podnikající fyzická osoba jako osoba zařazená do přechodného období nebo jako osoba podnikající v EZ se dopustí správního deliktu tím, že porušuje tento zákon a nařízení EU
- Na základě výsledků kontrol navrhuje kontrolní organizace ministerstvu uložení pokuty nebo zvláštního opatření
  - Zvláštním opatřením se rozumí odstranění loga BIO z produktu
  - Ministerstvo sankci neudělí, pokud osoba podnikající v EZ prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, aby porušení zákona zabránila, a přesto k tomuto porušení došlo

❖ Zvláštní opatření

- Ministerstvo uloží osobě, která označuje produkty či potraviny v rozporu s tímto zákonem zvláštní opatření k zabránění klamání spotřebitele
  - Jako zvláštní opatření může ministerstvo uložit:
    - Odstranění označení bioproduktu, biopotraviny z celé partie výrobní dávky nebo dodávky
    - Zákaz označovat bioprodukty nebo biopotraviny podle tohoto zákona
    - Odstranit označení produktů nebo potravin která jsou v rozporu s tímto zákonem
- Rozklad proti rozhodnutí o zvláštním opatření nemá odkladný účinek

Část 2 - Praktická cvičení získaných dovedností

- ❖ Pokyny k vypracování zadaných úkolů:
  - Řádně si přečtete zadaný úkol a snažte se vytvořit na papíře koncept návrhu řešení
  - Na návrh řešení máte u každého úkolu zhruba 5 minut
  - Po této době budete kolektivně společně s lektorem posuzovat jednotlivé návrhy řešení a hodnotit, do jaké míry je Vaše řešení správné
  - Lektor nakonec popíše skutečné správné řešení

Úkol číslo 1

- ❖ Jak budete postupovat v případě, že jako zemědělský podnikatel chcete vstoupit do systému ekologického zemědělství a podnikáte v této oblasti:
  - Chov skotu, prasat a drůbeže, pěstování plodin na orné půdě, pastva skotu
  - Výkrm prasat a drůbeže bez zemědělské půdy
  - Chov koz a ovcí, faremní chov jelenovitých, TTP,

Úkol číslo 2

- ❖ Která zvířata mohu chovat v systému ekologického zemědělství a pokud se zabývám chovem i jiných zvířat, jakým způsobem musím postupovat, abych mohl být ekologickým podnikatelem

Úkol číslo 3

- ❖ Jak musím postupovat v případě, že mám dvě hospodářské jednotky – konvenční a ekologickou a v obou jednotkách se chci zabývat chovem hospodářských zvířat a pěstováním plodin na orné půdě

Úkol číslo 4

- ❖ Jak dlouhé budu mít přechodné období v případě:
  - trvalých travních porostů – kdy přechodné období začíná a končí
  - Pěstování plodin na orné půdy – kdy přechodné období začíná a končí
  - Sadů, vinic a chmelnic – kdy přechodné období začíná a končí

Úkol číslo 5

- ❖ Jak budu postupovat v případě změny výměry pozemků ekofarmy
- ❖ Jak budu postupovat v případě převodu či přechodu vlastnictví na jinou právnickou či fyzickou osobu

Úkol číslo 6

- ❖ Kdy zruší ministerstvo registraci osoby podnikající v ekologickém zemědělství
- ❖ Kdy registrace osoby podnikající v ekologickém zemědělství zaniká
- ❖ Jaký je rozdíl mezi zrušením a zánikem registrace

Úkol číslo 7

- ❖ Jakými prostředky je povinnen ekologický zemědělec omezit působení škodlivých vlivů na ekologicky hospodařované pozemky
  - Jaký přístup musí zemědělec zaujmout
  - Co se považuje za dostatečné oddělení od konvenčních pozemků
  - Na co by měl dbát zemědělec při svém podnikání

Úkol číslo 8

- ❖ Jaké zásady by měl dodržovat ekologický zemědělec při chovu hospodářských zvířat

Úkol číslo 9

- ❖ Jakým způsobem a kdo vydává osvědčení o původu bioproduktu, biopotraviny nebo ostatního bioproduktu
- ❖ Zda je možno odebrat osvědčení o bioproduktu

Úkol číslo 10

- ❖ Jaký je systém kontroly, kdo je zodpovědný kontrolní systém a kdo jej vykonává.

ZÁVĚR

- ❖ VĚŘÍM, ŽE VAŠE ODPOVĚDI BYLY V SOULADU S PŘEDSTAVAMI LEKTORA A POKUD JSTE SE PŘECE NĚKDE SPLETLI, NEVADÍ. PRÁVĚ PROTO JSTE ABSOLVOVALI TENTO KURZ, ABYSTE SI UJASNILI VŠE, CO VÁM ZATÍM NEBYLO JASNÉ A NEMUSELI JSTE SE BÁT PŘÍCHODU KONTROLORA U VÁS NA FARMĚ.